

BÜLTEN

COVID-19 | TÜRKİYE

NİSAN 2020

COVID-19'UN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA ETKİLERİNİN AZALTIILMASINI HEDEFLEYEN YENİ DÜZENLEMELER

Dünya genelinde etkisini sürdüren COVID-19 salgının, ekonomik ve sosyal hayata etkilerinin azaltılması kapsamında getirilen yeni düzenlemeleri içeren 7244 sayılı Torba Yasa ("**Torba Yasa**") 17 Nisan 2020'de Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

SERMAYE ŞİRKETLERİNİN KAR PAYI DAĞITIMINA İLİŞKİN SINIRLAMA

Torba Yasa ile bu dönemde sermaye şirketlerinin mali yapılarının korunması adına 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na eklenen bir geçici madde uyarınca sermaye şirketlerinin 2020 yılı içerisinde gerçekleştirecekleri kar payı dağıtımına ilişkin sınırlama getirilmiş olup böylelikle 31 Mart 2020 tarihinde T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne iletilen aynı doğrultuda tavsiye niteliğindeki yazısına söz konusu geçici madde ile hukuki bağlayıcılık kazandırılmıştır.

Bu doğrultuda, şirket kaynaklarının nakit kar dağıtım yapılarak azaltılmasının önlenmesi ve mevcut öz kaynak yapılarının korunması adına devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketler hariç olmak sermaye şirketlerinin;

- 30 Eylül 2020 tarihine kadar dağıtabilecekleri nakit kâr payı tutarının 2019 yılı net dönem kârının %25'ini aşmayacağı,
- Geçmiş yıl karları ve serbest yedek akçelerinin dağıtımına konu edilemeyeceği; ve
- Genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisi verilemeyeceği hususları

hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, şirket genel kurulunca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtım kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamış veya kısmi ödeme yapılmış olması durumunda, 2019 yılı net dönem kârının yüzde yirmi beşini aşan kısma ilişkin ödemelerin 30 Eylül 2020 tarihine kadar erteleneceği düzenlenmiştir.

Yapılan düzenleme için öngörülen 30 Eylül 2020 tarihinin süresini 3 ay uzatmaya ve kısaltmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Ayrıca bu düzenleme kapsamına giren sermaye şirketlerine ilişkin istisnalar ile uygulamaya dair usul ve esasları belirlemeye, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın görüşünü almak suretiyle T.C. Ticaret Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

PERAKENDE TİCARETE İLİŞKİN GETİRİLEN DÜZENLEMELER

Torba Yasa ile birçok kanunda muhtelif değişiklikler yapılmakla beraber en dikkat çeken hususlardan biri de Torba Yasa'nın 13. ve 14. maddeleri ile 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a ("**6585 sayılı Kanun**") getirilen değişiklikler oldu.

Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Kuruldu

6585 sayılı Kanun'a getirilen Ek Madde 1'in üçüncü fıkrası uyarınca Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu ("**Kurul**") kuruldu. Kurul'un amaç ve yetkileri arasında herhangi bir sektör ayırımına gidilmeksizin; üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamalarına yönelik düzenlemeler yapmak, gerektiğinde denetim ve incelemelerde bulunarak idari para cezası uygulamak ve her türlü tedbiri almak bulunuyor. Hâlihazırda 6585 sayılı Kanun açıkça fahiş fiyat ve stokçuluk gibi kavramlara herhangi bir tanımlama getirmiyor ve fakat bu konuların ikincil mevzuatla somutlaştırılması bekleniyor.

Ticaret Bakanlığı'na bağlı olarak kurulacak Kurul'un başkanlığını İç Ticaret Genel Müdürü yürütecek. Kurul toplam 13 üyeden oluşacak olup üyeler Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürü, Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürü, Adalet Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı, ilgili İç Ticaret Genel Müdür Yardımcısı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu tarafından görevlendirilen üyelerden oluşacaktır.

Fahiş Fiyatlandırma ve Fırsatçı Davranışlara İdari Para Cezası Düzenlemesi

Bu kapsamda 6585 sayılı Kanun'a getirilen Ek Madde 1'in birinci fıkrası ile teşebbüsler tarafından mal veya hizmet satış fiyatlarında fahiş artış yapılamayacağı düzenlenmiş olup buna aykırı hareket eden teşebbüsler hakkında ilgili Kanun'un 18. maddesinin birinci fıkrasına eklenen bent uyarınca 10.000 Türk Lirası'ndan 100.000 Türk Lirası'na kadar idari para cezası uygulanacağı öngörüldü. Bununla beraber Ek Maddenin 2. fıkrası ile teşebbüsler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunulamayacağı, buna aykırı davranılması halinde teşebbüsler hakkında 50.000 Türk Lirası'ndan 500.000 Türk Lirası'na kadar idari para cezası uygulanacağı düzenlendi. Ek madde kapsamında verilecek olan idari para cezalarını uygulama yetkisi ise Kurul'a verildi.

KOOPERATİF VE DERNEK GENEL KURUL TOPLANTILARINA İLİŞKİN ERTELEME

1163 sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamındaki kooperatiflerin genel kurul toplantıları ile 5253 sayılı Dernekler Kanunu ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre dernek genel kurul toplantıları 10 Mart 2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 31 Temmuz 2020 tarihine kadar ertelenmiş olup bu sürenin hitamında sürenin 3 aya kadar uzatılabileceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan ertelenen genel kurul toplantılarının, erteleme süresinin sona erdiği tarihten itibaren kooperatifler için 3 ay, dernekler için 30 gün içerisinde yapılması ve mevcut organların görev, yetki ve sorumlulukları erteleme süresi sonrasında yapılacak ilk genel kurula kadar devam etmesi hususları düzenlenmiştir.

Ayrıca, Torba Yasa'da dernekler tarafından verilecek bildirim ve beyannamelerin de 31 Temmuz 2020 tarihine kadar ertelendiği hususu düzenlenmiştir.

HAZİNE TAŞINMAZLARINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Bazı alacakların ertelenmesi, alınmaması ve yapılandırılmasına ilişkin olarak hazine taşınmazlarına ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedellerinden 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsilatları 3 ay süre ile ertelemeye ve daha sonra 3 aya kadar uzatıma Çevre ve Şehircilik Bakanı yetkili kılınmıştır. Ayrıca, bu alacakların ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsili kararlaştırılmıştır.

Yine hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiraya verilmesi, trampası, arsa veya kat karşılığı inşaat yaptırılması ve sınırlı aynı hak tesisi işlemleri ile Devlet'in hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi ve kullanma izni verilmesi ihaleleri 31 Temmuz 2020 tarihine kadar hizmet bedeli karşılığında elektronik ortamda yapılabilecektir. Bu sürenin 3 aya kadar uzatılması yine Çevre ve Şehircilik Bakanı'nın yetkisine bırakılmıştır.

TÜRKİYE VARLIK FONU'NA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Torba Yasa'da, Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da bir takım değişiklikler yapılması öngörülmüştür. Buna göre, Türkiye Varlık Fonu ve buna bağlı alt fonlar, Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş. ve TVFAS'ın kurduğu şirketlere (hepsi birlikte "TVF/TVFAS" olarak anılacaktır) tanınan bazı yasal muafiyetlerin kapsamı, işlemlere taraf olan 3. kişiler için genişletilmiştir.

Buna göre, 6362 sayılı kanunun 23 ila 27'nci maddeleri ile bu kanun kapsamında yürürlüğe konan ilgili ikincil mevzuat ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 202. maddesi hükümleri, TVF/TVFAS'ın diğer şirketler üzerinde üçüncü kişilerle birlikte veya tek başlarına kontrolünü sağlayacak işlemlerinde, **işlemlerin tarafları, onların doğrudan ve dolaylı ortakları, iştirakleri, bağlı ortaklıkları ile kontrol sağlanan şirketler** bu işlemlerle sınırlı olmak üzere uygulanmayacaktır.

Ayrıca Torba Yasa'da yapılan değişiklikle, TVF/TVFAS'a ilişkin hazırlanan tüm denetim raporları, Haziran ayı yerine Ağustos ayında Cumhurbaşkanlığına sunulacaktır.

SEYAHAT ACENTALARI İŞLETME BELGELERİ VE YILLIK AİDATLARI HAKKINDA DÜZENLEME

Torba Yasa kapsamında 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'na işletme belgelerinin devrine ilişkin değişiklikler getirilmiştir.

Buna göre, işletme belgesinin acenta unvanından bağımsız olarak başka bir tüzel kişiliğe devredilebilmesine ancak Bakanlığın izni ile cevaz verilmiş ve devredilen işletme belgesindeki acenta unvanının veya iltibasa yol açacak bir unvanın 10 yıl içerisinde başka bir seyahat acentasına kullanılması ve işletme belgesini devreden tüzel kişiliğe 3 yıl içerisinde yeniden işletme belgesi verilmesi yasaklanmıştır.

Ayrıca, Birlik gelirlerinden yıllık aidatın 2020 yılı için alınmayacağı kararlaştırılmıştır.

AR-GE, TASARIM VE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME FAALİYETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ KONUSUNDA DÜZENLEME

5746 sayılı Kanun çerçevesinde Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin, Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri dışında ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında Bölge sınırları içinde yürütülen faaliyetlerin Bölge dışında da yürütülmesine 11 Mart 2020 tarihinden itibaren 4 ay süreyle sınırlı olmak üzere izin verilebileceği ve bu sürenin 3 aya kadar uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu süreçte tanınan indirim, istisna, destek ve teşviklerin uygulanmasına devam edileceği düzenlenmiştir.

İŞ VE SENDİKA HUKUKU ALANLARINDA GETİRİLEN YENİ DÜZENLEMELER

Torba Yasa ile 4857 sayılı İş Kanunu ("**İş Kanunu**") ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na ("**İşsizlik Sigortası Kanunu**") fesih yasağı, ücretsiz izin uygulamasına ve nakdi ücret desteğine ilişkin ilave geçici maddeler eklenmiştir:

Fesih Yasağı

17 Nisan 2020 tarihinden itibaren, iş sözleşmelerinin 3 ay süre ile İş Kanunu'nun 25/II uyarınca ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri hariç olmak üzere işveren tarafından feshi yasaklanmıştır.

Kanun koyucu çalışanlar için ihtiyaç duyulan hukuki korumayı sağlarken aynı zamanda ekonomik olarak zor durumda olan işverenleri de rahatlatmayı amaçlamıştır.

Fesih yasağının geçerli olacağı süre boyunca işveren çalışanı ücretsiz izne çıkarabilecek ve bu durum çalışan açısından iş sözleşmesinin feshi için haklı neden teşkil etmeyecektir. Bu şartlar altında, normalde İş Kanunu'nun 22. maddesi uyarınca esaslı değişiklik arz eden ve çalışanın rızasına bağlı olan ücretsiz izin uygulamalarının artık tek taraflı olarak işveren tarafından uygulanabileceği netleştirilmiş durumdadır.

Fesih yasağına aykırı davranarak işverenin iş sözleşmesini feshetmesi halinde, sözleşmesi feshedilen her bir işçi için fesih tarihinde geçerli bulunan aylık brüt asgari ücreti tutarında idari para cezası ödemesi öngörülmüştür.

3 ay olarak belirlenen fesih yasağı süresi Cumhurbaşkanı kararı ile 6 aya kadar uzatılabilecektir.

Nakdi Ücret Desteği

İş Kanunu'na eklenen düzenleme çerçevesinde ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan çalışanlar ile 15 Mart 2020 tarihinden sonra iş sözleşmesi işsizlik ödeneğini hak eder şekilde sonlanmasına rağmen diğer şartları sağlayamadığı için işsizlik ödeneğinden yararlanamamış olan çalışanlara, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylıklı aylığı almamaları kaydıyla fesih yasağı süresince her gün için 39,24 Türk Lirası (otuz dört lira yirmi dört kuruş) yardım yapılarak bu yardımların İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacağı belirlenmiştir.

Bu nakdi ücret desteğinden faydalanacak çalışanlar genel sağlık sigortalısı yahut bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerden değil ise 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca genel sağlık sigortalı sayılacak ve primleri yine İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacaktır.

Düzenlemeye göre nakdi ücret yardımından yararlanmak amacıyla işten çıkarma yahut ücretsiz izin uygulamasına rağmen fiili çalışmanın devam ettiğinin tespit edilmesi halinde Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından her bir işçi ve çalıştırılan her ay için aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanabilecek ve ödenmiş olan nakdi ücret desteği ödemenin yapıldığı tarihten itibaren işleyecek kanuni faiz ile işverenden tahsil edilecektir.

Bununla beraber, zorlayıcı sebep gerekçesi ile yapılacak olan kısa çalışma başvuruları için uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin ödemelerin başlayabileceğine dair bir düzenleme de yapılmıştır. İşveren tarafından hatalı bilgi ya da belge verildiğinin sonradan tespit edilmesi halinde ise yapılmış olan fazla ödemelerin kanuni faiz ile birlikte işverenden tahsilinin söz konusu olabileceği belirtilmiştir. Söz konusu hüküm 29 Şubat 2020 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Toplu İş İlişkilerine İlişkin Sürelerin Durdurulması

Torba Yasa kapsamında, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ("**Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu**") uyarınca işlemekte olan sürelerin durdurulmasına karar verilmiştir.

Buna göre; 17 Nisan 2020 tarihinden itibaren Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu uyarınca toplu iş sözleşmesinin yapılması, toplu iş uyuşmazlıklarının çözümü ile grev ve lokavta ilişkin süreçler durdurulmuştur. 3 ay boyunca süreler işlemeyecek ve durdurma döneminin bitimini takiben yeniden işlemeye başlayacaktır. Söz konusu durma süresi, Cumhurbaşkanı kararı ile sona erme tarihinden itibaren 3 aylık bir süre için daha uzatılabilecektir.

Avukatlık mevzuatına uygun olarak, bu bültende yer alan Türk hukukuna ilişkin tüm bilgiler Gide Loyrette Nouel'in Türkiye'de işbirliği içinde çalıştığı Özdirekcan DüNDAR Şenocak Avukatlık Ortaklığı tarafından verilmektedir.

İLETİŞİM

ARPAT ŞENOCAK

senocak@odsavukatlik.com

ALI OSMAN AK

ak@odsavukatlik.com

MEHMET KÖSOĞLU

kosoglu@odsavukatlik.com

PINAR VEZİROĞLU DİLEK

veziroglu@odsavukatlik.com

IKLİM AYTEKİN

aytekin@odsavukatlik.com

İLKE OZENC

ozenc@odsavukatlik.com

Güncel hukuki bilgilere web sitemizin News & Insights bölümünden de ulaşabilirsiniz: gide.com

Bu bülten Gide Loyrette Nouel ("Avukatlık Bürosu") tarafından hazırlanan ücretsiz ve periyodik elektronik bir duyuru olup Gide'in müvekkili ve iş ortakları için yayımlanmaktadır. Bülten sadece adresine gönderilenlerin kişisel kullanımı içindir ve ele alınan konu hakkında sadece genel nitelikli hukuki bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Bülten, hukuki görüş sunmamaktadır ve bu şekilde yorumlanmamalıdır. Gönderilen kişi, kendisine sunulan bilgilerin kullanımından münhasıran sorumludur ve Avukatlık Bürosu söz konusu kullanımdan doğacak doğrudan veya dolaylı hiçbir zarardan sorumlu tutulamaz. İletişim birimimizin işleme tabi tuttuğu kişisel verileriniz ile ilgili olarak her zaman erişim, düzeltme veya silinme talebinde bulunabilirsiniz (privacy@gide.com).